

O próximo Beato Álvaro del Portillo e Vigo

Con motivo da exposición sobre D. Álvaro que terá lugar en Vigo do 24 de xuño ao 9 de xullo, publicamos un artigo sobre a relación do futuro beato Álvaro coa cidade olívica

27-05-2014

Álvaro del Portillo acompañou habitualmente a san Xosemaría Escrivá nas viaxes, tamén nos que fixo a Vigo e Tui nos anos 1945 (en

febreiro, marzo e setembro), 1947, 1948, 1953 e 1961 (1). Niso influíu moito a estreita amizade que san Xosemaría tivo desde os seus tempos de estudante na universidade de Zaragoza con frei Xosé López Ortiz, ao que coñeceu alí en xuño de 1924. Frei Xosé, máis tarde, foi catedrático de Historia Xeral do Dereito Español e membro do tribunal da tese doutoral en Dereito que san Xosemaría defendeu en Madrid. Posteriormente foi bispo de Tui-Vigo durante 25 anos (1944 a 1969). San Xosemaría e el tiveron un trato continuado de máis de 50 anos (2).

Un vigués, don Leopoldo Eijo e Garay, bispo de Madrid-Alcalá, ordenou en Madrid o 25 de xuño de 1944 ao tres primeiros sacerdotes do Opus Dei, entre eles a don Álvaro. Con anterioridade, D. Leopoldo, sabedor do seu desexo de ser sacerdote e tendo en conta que era enxeñeiro de camiños, titulación naqueles anos de

moito prestixio en España, e doutor en Historia, díxeralle: Álvaro, dásche conta de que vas perder personalidade? Agora es un enxeñeiro prestixioso, e despois vas ser un cura máis. Ao que o próximo beato respondeu, con toda sinxeleza e xenerosidade: Señor bispo, a personalidade hai moitos anos que lla regalei a Xesucristo (3).

Ano 1945

Álvaro del Portillo chegou a Tui o 2 de febreiro de 1945 acompañando a san Xosemaría, para visitar ao bispo López Ortiz e para facer con el unha viaxe pastoral a Coimbra, Fátima e Lisboa. Nesas datas, vivía en Tui sor Lucia, a principal vidente de Fátima. O bispo, que coñecía ben ao Fundador do Opus Dei e o seu gran amor á nosa Señora, preguntoulle se lle gustaría falar con ela. "Tería unha gran alegría" foi a resposta esperada (4). Don Álvaro lembrou sempre con

gratitude este encontro de san Xosemaría con sor Lucia e outros posteriores. Sor Lucia, desexaba que o Opus Dei puidese traballar apostólicamente en Portugal e dado que nin don Álvaro nin san Xosemaría levaban pasaporte, sor Lucia ofreceuse para mediar na consecución dun pase de fronteira que lles facilitase o acceso á nación veciña. A esa viaxe acompañoulles don Eliodoro Gil Ribeira, secretario do bispo López Ortiz desde 1944. Don Eliodoro tiña amizade, desde facía anos, con san Xosemaría e con Álvaro del Portillo. De Tui foron a Coimbra, onde estiveron co bispo de alí, don Antonio Antunes, que estaba enfermo. Logo seguiron a Fátima, onde rezaron ante a Virxe e visitaron ao bispo de Leiría que lles ensinou os cadernos orixinais de sor Lucia. Máis tarde, en Lisboa, estiveron co cardeal patriarca Cerejeira: unha ocasión para darlle a coñecer o Opus Dei. O cardeal deu pronto a súa

conformidade e Portugal foi o primeiro país en que se establecían centros da Obra despois de España (5). Na contorna dos días desa viaxe a Portugal, don Eliodoro convidou a comer a san Xosemaría e a don Álvaro no restaurante La Cueva próximo ao porto de Vigo (6).

Antes de pasar un ano desde a súa ordenación, o próximo beato viño a Vigo para dirixir un curso de retiro espiritual, do 24 ao 29 de marzo de 1945, organizado polo consello diocesano da Acción Católica na sede das Carmelitas da Caridade, na capela antiga do colexio, que daba á rúa Xeral Aranda (hoxe rúa Pi i Margall). Durante eses días aloxouse no Hotel Águila. Consérvanse recordos dese curso de retiro (7).

Quen tiveron ocasión de asistir, escoitalle e quizá pedirle consello, lembran vivamente o impacto que nas súas almas produciu a súa predicación, a súa atención, a súa

dedicación e a súa mirada atenta e afectuosa. Por exemplo, sor Teresa Margarita, carmelita descalza, superiora do convento de Sabarís desde 1961 até agora -salvo un período de 3 anos- lembraba daqueles días: "Desde o primeiro momento impresionoume o seu porte distinguido, e o seu recollemento e a súa profunda humildade que destacaba moito, e a súa sinxeleza; era á vez moi amable e acolledor; atendía con bondade" (8). Xavier Medina Bayo, na súa biografía sobre o próximo beato achega os testemuños das irmás Ramona e Milagres Sanjurjo Aranaz (9) e engade: "Don Álvaro predicaba a persoas de todo tipo, manifestando sempre unha total dispoñibilidade (10). Quen tratou algunha vez a don Álvaro lembrará sempre o seu aspecto riseiro e bondadoso, a serenidade e a amabilidade en persoa. A súa mirada límpida, azul transparente, profunda, intelixente,

atenta... Unha mirada que xamais se esquece e sempre nos fará ben, porque nos dará paz..." (11).

Non é de estrañar que o predicador daquel curso de retiro espiritual celebrado en Vigo e do que sairían vocacións para o Opus Dei e para comunidades relixiosas estivese impregnado do amor á Nai de Deus que era característica da vida de san Xosemaría e que a recente visita a Fátima acrecentaría.

Segundo algúns testemuños orais, con motivo do curso de retiro que predicou en Vigo, os seus compañeiros enxeñeiros ofrecéronlle no Club Náutico unha cea-homenaxe pola súa ordenación sacerdotal.

Antes de comezar o curso de retiro de marzo de 1945, o bispo López Ortiz propúxolle un plan non previsto de antemán: acudir a inaugurar a escola de enxeñeiros forestais en Pontevedra. Aceptou

inmediatamente. Ao chegar ao lugar de destino, o bispo pediu a don Álvaro que dirixise unhas palabras aos enxeñeiros presentes no acto. D. Eliodoro Gil lembraba daquel encontro: "Fíxolles unha impresión moi boa o que tratase os problemas de tipo profesional desde un punto de vista cristián, o cal lles serviu máis que uns exercicios espirituais. Vían ademais, a alegría e a gran importancia que daba don Álvaro a ser sacerdote: moito máis que a ser enxeñeiro. Fíxolles moitísimo ben. Todo o que fixo don Álvaro entón foi achegar á formación cristiá a todos aqueles bos señores" (12).

A finais de setembro de 1945, Álvaro del Portillo estivo de novo en Tui acompañando a san Xosemaría, de volta de Portugal cara ao norte de España (13). Nese mesmo ano, dirixiu unha meditación a un grupo de alumnas no colexio San Xosé de Cluny de Vigo.

San Xosemaría estivo doce veces en Portugal e en case todas elas acompañoulle don Álvaro (14).

Outras estancias en Vigo e Tui

Desde o 22 de agosto de 1947, o próximo beato estaba xunto a san Xosemaría en Molinoviejo (casa de convivencias próxima a Segovia) e desde alí fixeron unha viaxe pastoral a Galicia do 6 ao 18 de setembro (15). Estiveron en Vigo e Tui do día 8 ao día 10.

Ao ano seguinte, acompañou a san Xosemaría nunha viaxe pastoral do 23 de xullo ao 7 de outubro. Estiveron en Molinoviejo (Segovia), Madrid, San Sebastián e Santiago de Compostela (16). En Vigo e Tui permaneceron do 9 ao 11 de setembro de 1948.

Don Álvaro visitou con san Xosemaría na sede de Acción Católica (c/ Velázquez Moreno de Vigo) a D.

Agustín Nandín, sacerdote, consiliario de Acción Católica e delegado diocesano de Obras Misionales, que lles foi presentado polo bispo López Ortiz. O próximo beato celebrou a Santa Misa en varias ocasións na capela que alí había (17).

Álvaro del Portillo mantivo o trato cos seus compañeiros enxeñeiros con ocasión das súas viaxes a Vigo. Reuníase con eles para tratar algún tema de vida cristiá e orientarlles a cada un en particular no que quixesen. Os seus compañeiros estaban orgullosos desa relación con el e así llo dicían ao bispo López Ortiz, sabendo a amizade que tiña con don Álvaro e con san Xosemaría (18).

En 1953, do 24 de setembro ao 7 de novembro, o próximo beato acompañou a san Xosemaría nunha viaxe en automóbil a Italia, Francia,

España e Portugal (19). O día 10 de outubro saíron do Porto para estar unhas horas en Tui e regresaron pola noite.

A súa última estancia en Vigo tivo lugar o 24 de xullo de 1961. Nese verán, don Álvaro estaba xunto a san Xosemaría en Inglaterra e viño con el na viaxe para entrevistarse co bispo de Madrid, don Leopoldo Eijo e Garay, que se atopaba en Vigo de vacacións. Desde Biarritz acompañoulles don Florencio Sánchez Bela, entón consiliario do Opus Dei en España e Isidoro Rasines. Á primeira hora do día seguinte marcharon a Santiago, onde san Xosemaría tivo varios encontros con universitarios no Colexio Maior A Estila.

O Fundador do Opus Dei consideraba e chamaba a don Álvaro saxum, roca, pola súa firme fidelidade e humilde entrega. Non lle eran alleas doenzas

físicas que habitualmente superaba co seu proverbial sorriso, á vez que seguía fielmente os consellos médicos.

Outro testemuño do bispo López Ortiz

O bispo, despois de moitos anos de labor pastoral na nosa diocese, foi nomeado en 1969 bispo titular de Grao e vicario xeneral Castrense. Tras ser elixido don Álvaro o 15 de setembro de 1975 sucesor de san Xosemaría á fronte do Opus Dei, recibiu unha afectuosísima carta do gran amigo, o bispo López Ortiz, na que dicía: "Vexo que che correspondeu a honra e a carga de substituír ao noso queridísimo Xosemaría na dirección da Obra. Alégrome extraordinariamente pola Obra. Ti coñecías mellor que ninguén as ideas e propósitos do noso inesquecible amigo. É de esperar que teñas decisión e entusiasmo para

seguias. Así llo pido ao Señor. Está claro que pesará sobre ti esa irreparable ausencia, pero desde o ceo axudarache" (20).

Dous anos despois do falecemento de san Xosemaría, don Álvaro escribía ao bispo López Ortiz: "Dáme alegría aproveitar esta oportunidade para agradecerlle o grandísimo agarimo que lle tivo sempre e o que -púideno apreciar moitas veces- tenme a min. O noso Fundador que sempre foi tan agradecido, estallo devolvendo con fartura desde o ceo e eu procúrolo pagar coas miñas oracións e o meu afecto" (21). O 4 de marzo de 1992 falecía en Madrid o bispo López Ortiz, pesaroso de non poder asistir á beatificación do seu amigo Xosemaría, que tería lugar poucos meses despois na praza de San Pedro, en Roma, presidida polo papa Xoán Paulo II.

Notas bibliográficas:

(1) Arquivo do "Istituto Storico San Xosemaría Escrivá".

(2) Xosé Carlos Martín da Fouce. "Studia et Documenta", vol. 6, Roma 2012, "Un amigo de san Xosemaría: Xosé López Ortiz, OSA, bispo e historiador", páx. 94.

(3) Hugo de Azevedo. "Misión Cumprida. Monseñor Álvaro del Portillo", Edicións Palabra S.A., 2ª edición, Madrid 2012, páx. 97.

(4) Hugo de Azevedo. "Studia et Documenta", vol. 1, Roma 2007, páxs. 15-22, "Primeiras viagens de san Xosemaría a Portugal (1945)".

(5) Xosé Carlos Martín da Fouce. "Studia et Documenta", vol. 6, Roma 2012, "Un amigo de san Xosemaría: Xosé López Ortiz, OSA, bispo e historiador", páx. 111.

(6) Testemuño de D. Eliodoro Gil, que foi secretario do bispo López Ortiz.

(7) Dispónse en arquivo de copia de recordatorio-invitación a eses exercicios espirituais.

(8) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 257.

(9) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 256 e ss.

(10) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 258.

(11) Hugo de Azevedo. "Misión cumprida. Monseñor Álvaro del Portillo", Edicións Palabra S.A., 2ª edición, Madrid 2012, páxs. 8 e 9.

(12) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 258.

(13) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 703.

(14) Hugo de Azevedo. "Studia et Documenta", vol 1, Roma 2007, páx. 15, "Primeiras viagens de san Josemaria a Portugal (1945)".

(15) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 705.

(16) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 705.

(17) Testemuño de D. Vicente Souto, que foi cóengo da catedral de Tui-Vigo e profesor de Liturxia.

(18) Testemuño de D. Eliodoro Gil.

(19) Xavier Medina Bayo. "Álvaro del Portillo. Un home fiel", Rialp, Madrid 2012, páx. 707.

(20) Xosé Carlos Martín da Fouce.
"Studia et Documenta", vol. 6, Roma
2012, páx. 107, "Un amigo de san
Xosemaría: Xosé López Ortiz, OSA,
bispo e historiador".

(21) Xosé Carlos Martín da Fouce.
"Studia et Documenta", vol. 6, Roma
2012, páx. 92, "Un amigo de san
Xosemaría: Xosé López Ortiz, OSA,
bispo e historiador".

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/gl-es/article/o-proximo-
beato-alvaro-del-portillo-e-vigo/](https://dev.opusdei.org/gl-es/article/o-proximo-beato-alvaro-del-portillo-e-vigo/)
(14-08-2025)